

תרגומי השירה הלירית לעברית מרוסית מאת אדולף גומן

Лирическая поэзия в переводе на иврит Адольфа Гомана

דוד סמוילוב

Давид Самойлов

стихи שירים

adolf.goman@gmail.com

דוד סמוילוב

(1990-1920)

Оглавление

О Давиде Самойлове
Тревога
Апрель
Элегия
Сороковые
Из детства
Давай поедем в город
Перед снегом
Память
Апрельский лес
Красота
Дай выстрадать стихотворенье
Оправдание Гамлета
Химера самосохраненья
Королева Анна
Мне снился сон жестокий
Упущенных побед немало
А слово — не орудье мести!
Бессоница
Три стихотворения. III
Чет или нечет?
Баллада
Дуэт для скрипки и альта
Беатриче
45-я Гайдна
Реплика Данте
Я вас измучил не разлукой
Устал
Фантазия
Ты не добра
Я написал стихи о нелюбви
Финал
За городом

תוכן העניינים

על דוד סמוילוב
חֲרָדָה
אַפְּרִיל
אֶלֶגְיָה
שְׁנוֹת אַרְבָּעִים גּוֹרָלִיּוֹת
מִימֵי יַלְדוּתִי
הָעִיר בָּהּ כְּבָר הַיֵּינוּ
לִקְרַאת הַשֶּׁלֶג
הַזִּכָּרוֹן
הַיַּעַר בְּאַפְּרִיל
הַיֹּפִי
לְסַבֵּל הַשִּׁיר שֶׁבִּי בּוֹקֵעַ
זְכוּי שֶׁל הַמֶּלֶט
וַיְצַר הַקַּיּוּם – כִּימֵרָה
מַלְכַּת אַנָּה
חֲלוֹם אַכְזָר חָלַמְתִּי
הֶחְמַצְתִּי נִצָּחוֹנוֹת רַבִּים
מִלָּה לֹא כְּלִי נֶקֶם אוֹ תּוֹכָחָה
נְדוּדֵי שֵׁנָה
שְׁלוֹשָׁה שִׁירִים
שְׁמֹנִית שֶׁל שׁוּבֶּרְט
בַּלָּדָה
דּוּאֶט לְוִיוֹלָה וְכִנּוֹר
בֵּיאַטְרִיצֶ'ה
ה-45 שֶׁל הַיְדֶן
קְרִיאַת-בֵּינַיִם שֶׁל דַּנְטֶה
לֹא בְּפִרְדָה אוֹתָךְ יְסַרְתִּי
עָיֵף
פַּנְטָזְיָהאֵין בָּךְ טוּב-לֵב
אֵין בָּךְ טוּב-לֵב
עַל הָעִדָּר הָאַהֲבָה כָּתַבְתִּי סְתָם
הַפִּינָלָה
בַּחוּץ לָעִיר

על דוד סמוילוב

О Давиде Самойлове

דוד סמויליב /קאופמן/ (1920-1990) – משורר ומתרגמן רוסי ממוצא יהודי.

דוד סמוילוב – משורר מדור שעבר את כל המלחמה העולמית השנייה. כמו רבים מבני דורו, יצא לחזית הקרב מספסל הלימודים. בשנות 1938-1941 הוא למד במוסקבה במכון לפילוסופיה, ספרות והיסטוריה. עם תחילת המלחמה הוא נשלח לחזית לחפור שוחות מכוון שלא יכול היה להילחם בגלל בריאותו הרופפת. אחר כך חלה ונשלח לעיר סמרקנד באוזבקיסטן, שם למד זמן מה הוראה. בשנת 1942 סמוילוב התחיל קורס של חיל הרגלים , אך מהר מאוד נשלח לחזית. בשנת 1943 הוא נפצע קשה, אבל חזר ליחידתו. הוא קיבל אות "על הגבורה" כאשר ירד ראשון לחפירה של אויב ובקרב פנים אל פנים חיסל שלושה חיילים גרמנים. בשנת 1945 הוענק לו אות הצטיינות על כיבוש שריונית גרמנית ועל לקיחה לשבי שלושה חיילים גרמנים, ביניהם קצין שמסר מידע חשוב לצבא הסובייטי. סמוילוב השתתף גם בכיבוש ברלין.

סמוילוב התחיל להוציא לאור שירים עוד בתחילת שנת 1941. ספר שיריו הראשון יצא לאור ב-1958. אחר כך יצאו לאור עוד 15 קבצי שירה לירית-פילוסופית על שנות המלחמה, על דורו, על יעודו של האומנות.

סמוילוב תירגם הרבה משפות רבות – הונגרית, ליטאית, פולנית, צ'כית ועוד. הוא כתב גם דברי פרוזה ובלשנות.

Давид Самойлов

Тревога

Долго пахнут порохом слова.
А у сосен тоже есть стволы.
Пни стоят, как чистые столы,
А на них медовая смола.

Бабы бьют вальками над прудом -
Спящим снится орудийный гром.
Как фугаска, ухает подвал,
Эхом откликаясь на обвал.

К нам война вторгается в постель
Звуками, очнувшимися вдруг,
Ломотой простреленных костей,
Немотою обожженных рук.

Долго будут в памяти слова
Цвета орудийного ствола.
Долго будут сосны над травой
Окисью синеть пороховой.

И уже ничем не излечим
Пропитавший нервы непокой.
"Кто идет?" - спросонья мы кричим
И наганы шарим под щекой.

דָּוִד סַמוֹילוֹב

חֲרָדָה

הַמִּלִּים נִטְפוּ אֲבַק-שְׂרֵפָה.
גֶּזַע אֹרֶן כְּמוֹ קָנֶה אֻרְכִּי.
בּוּל הָעֵץ - שֻׁלְחָן נָקִי עָרוּךְ,
וְעָלָיו טִפַּת הַדְּבָשׁ גְּלוּפָה.

הַנָּשִׁים שָׁטְפוּ עַל שְׂפַת אֲגַם –
וְשָׁמַע תּוֹתָח מִי שֶׁחָלַם.
מֵהַפְּצוּצִים מַרְתֵּף רוֹעֵד -
כָּךְ עַל הַמַּפָּל עוֹנֶה הַהֵד.

וְאֵלֵינוּ מִלְחָמָה חָזְרָה
בִּשְׁמִיעָה בְּאֹזֶן צְלִיל נָחוּשׁ,
וּבְכְאֵב הָעֶצֶם הַנּוֹרָה,
וּבְיָד נְכָוָה חֻסֶּרֶת הַחוּשׁ.

וְעוֹד זְמַן אֻרְכִּי נַזְכִּיר מִלִּים
בְּצִבְעֵי קֶנִים שֶׁל תּוֹתָחִים.
אֹרֶן יִתְנַשֵּׂא מֵעַל לְכֹל
בְּאֶבֶק-שְׂרֵפָה חָמוּץ-כָּחֹל.

וּלְחֹסֶר רֹגַע אֵין מָזוֹר,
לָעֲצַבֵּינוּ רֶטֶט כֹּה מוּכָּר.
אָנוּ צוֹעֲקִים: "מִי שָׁם? עָצֹר!"
וּמְגַשְּׁשִׁים אֶקְדָּח בְּכַר.

1938

Давид Самойлов

Апрель

דוד סמוילוב

אַפְּרִיל

Словно красавица, неприбранная, заспанная,
Закинув голову, забросив косы за спину,
Глядит апрель на птичий перелет
Глазами синими, как небо и как лед.
Еще земля огромными глотками
Пьет талый снег у мельничных запруд,
Как ходоки с большими кадыками
Холодный квас перед дорогой пьют.
И вся земля - ходок перед дорогой -
Вдыхает запах далей и полей,
Прощаясь с хозяйкой-недотрогой,
Следящей за полетом журавлей.

כְּמוֹ הַיְפִיפִיָּה לֹא מְסֻדֶּרֶת, מְנֻמְנֶמֶת,
שֶׁרֹאשׁ הֵרִימָה, וְצָמָּה עַל גַּב זוֹרֶמֶת,
כָּךְ גַּם אַפְּרִיל צוֹפֶה בְּצִפֳּרִים,
פָּקַח עֵינָיו כְּחוּלוֹת כְּמוֹ קֶרַח אוֹ מְרוֹמִים.
עוֹד אֲדָמָה צְמֵאָה כָּל הַפְּלָגִים אוֹגֶרֶת,
בְּטַחֲנָה שׁוֹתָה מֵי-שֶׁלֶג מִתְמוֹסֵס,
כְּמוֹ הוֹלְכֵי-רֶגֶל עִם בְּלִיטַת פִּקַּת-גַּרְגֶּרֶת
לִפְנֵי צֵאתָם שׁוֹתִים מַשְׁקֶה קָרִיר תּוֹסֵס.
הָאֲדָמָה, כְּמוֹ הוֹלֵךְ-רֶגֶל, מִתְמוֹגֶגֶת,
שֶׁגַּם שׁוֹאֵף נִיחוֹחַ אָחוּ מִסְבִּיב,
כֹּל עוֹד יְפִיפִיָּה בִּלְתִּי-מֻשָּׂגֶת
צוֹפָה בְּעֲגוּרִים בִּשְׁמֵי אָבִיב.

1938

Давид Самойлов

Элегия

Дни становятся все сероватей.
Ограды похожи на спинки железных кроватей.
Деревья в тумане, и крыши лоснятся,
И сны почему-то не снятся.
В кувшинах стоят восковые осенние листья,
Которые схожи то с сердцем, то с кистью
Руки. И огромное галок семейство,
Картаво ругаясь, шатается с места на место.
Обычный пейзаж! Так хотелось бы неторопливо
Писать, избегая наплыва
Обычного чувства пустого неверья
В себя, что всегда у поэтов под дверью
Смеется в кулак и настойчиво трется,
И черт его знает - откуда берется!

Обычная осень! Писать, избегая неверья
В себя. Чтоб скрипели гусиные перья

דוד סמוילוב

אֶלֶגְיָה

יוֹם אָפֹר, הַחַמָּה לֹא קוֹרֶנֶת.
הַגְּדֵרוֹת – עֲמוּדֵי בַּרְזֶלִים בְּמִטָּה מְיֻשָּׁנֶת.
לֹא חָלַמְתִּי. סְמִיךְ עֶרֶפֶל, וּכְמוֹ לָשֶׁם
הַגַּגּוֹת מַבְהִיקִים מֵהַגֶּשֶׁם.
בְּקַנְקַן עֲלֵי סְתָו- שַׁעֲוָה קְצָת מֻכְתֶּמֶת,
וְדוֹמִים לְלֵבָב, לְכַף-יָד מְדַמֶּמֶת.
מִשְׁפָּחָה שֶׁל קַאקִים צְרוּדִים מִתְקוֹטְטֶת
בִּצְרִיחוֹת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם מְשׁוֹטֶטֶת.
נוֹף שָׁגוּר! לוּ יָכוֹלְתִּי לְאַט בְּמַרְגּוֹעַ
לִכְתֹּב לְלֹא פַּחַד לִטְבֹּעַ
בְּתוֹךְ אִי-אֱמוּנָה עַצְמִית לְלֹא תּוֹעֶלֶת,
שֶׁתָּמִיד אֶצֶל מְשׁוֹרֲרִים הִיא בַּדֶּלֶת
צוֹחֶקֶת בְּכַף, מַנָּסָה לְהַפְרִיעַ.
שֵׁד יוֹדֵעַ מֵאַיפֹה הַחֹלִי מַגִּיעַ!

הַסְּתָו הוּא שָׁגוּר. תִּכְתֹּב בְּבִטְחָה וּבְשֶׁקֶט,
לִצְלִיל הַנּוֹצָה שֶׁל אַוָּז הַחוֹרֶקֶת,

И, словно гусей белоснежных станицы,
Летели исписанные страницы...
Но в доме, в котором живу я - четырехэтажном,-
Есть множество окон. И в каждом
Виднеются лица:
Старухи и дети, жильцы и жилицы,
И смотрят они на мои занавески,
И переговариваются по-детски:
- О чем он там пишет? И чем он там дышит?
Зачем он так часто взирает на крыши,
Где мокрые трубы, и мокрые птицы,
И частых дождей торопливые спицы? -

А что, если вдруг постучат в мои двери
и скажут: - Прочтите.
Но только учтите,
Читайте не то, что давно нам известно,
А то, что не скучно и что интересно...
- А что вам известно?
- Что нивы красивы, что люди счастливы,
Любовь завершается браком,
И свет торжествует над мраком...
- Садитесь, прочту вам роман с эпилогом.
- Валяйте! - садятся в молчании строгом.
И слушают.
Он расстается с невестой.
(Соседка довольна. Отрывок прелестный.)
Невеста не ждет его. Он погибает.
И зло торжествует. (Соседка зевает.)
Сосед заявляет, что так не бывает,
Нарушены, дескать, моральные нормы
И полный разрыв содержанья и формы...
- Постойте, постойте! Но вы же просили...
- Просили! И просьба останется в силе...
Но вы же поэт! К моему удивленью,
Вы не понимаете сути явлений,

וּכְמוֹ אֲוָזִים צְחוֹרִים שֶׁעוֹבְרִים חֲלוֹנֶיךָ,
יָעוּפוּ דַּפִּים עִם שִׁירִים לְרַגְלֶיךָ...
אֲבָל בַּבִּנְיָן רַב-קוֹמוֹת הַבָּטוּחַ
הֶמוֹן חַלוֹנוֹת, וּבְתוֹךְ הַחֲלוֹן הַפָּתוּחַ
תְּמוּנָה מְעֻרְפֶּלֶת:
פַּרְצוּף שֶׁל זְקֵנָה סַקְרָנִית עַל-יַד יֶלֶד.
הִיא בַּד וְילוֹנוֹת שֶׁל חֶדְרֵי מְסַקֶּרֶת
וּכְמוֹ יַלְדּוֹנֶת לַיֶּלֶד אוֹמֶרֶת:
- אֵיךְ הוּא שָׁם נוֹשֵׁם? מַה כּוֹתֵב, אֵיזֶה פַּיט?
וְלָמָּה תְּקוּפוֹת מְסִתַּכֵּל הוּא עַל גַּג שֶׁל הַבַּיִת?
שָׁם רַק צִפֳּרִים רְטוּבִים, וְשָׁמַיִם
בְּגֶשֶׁם זָעֵף, וּמַרְזֵב יוֹרֵק מַיִם. –

וּמָה אִם יַגִּיעוּ שְׁכֵנִים מֵאוֹתוֹ הַחֲלוֹן?
יַגִּידוּ: תִּקְרָא לָנוּ קָצָת,
אֲבָל קַח בְּחֶשְׁבּוֹן,
אַל נָא תִּקְרָא מַה שֶּׁלָּנוּ יָדוּעַ,
וּמַה שֶּׁגּוֹרֵם שְׁעָמוּם, גַּעֲגוּעַ.
- מַה יָדוּעַ לָכֶם?
- לְעָשִׁיר יֵשְׁנוֹ עֹשֶׁר, לָרָשׁ יֵשְׁנוֹ אֹשֶׁר,
הָאוֹהֲבִים לְעוֹלָם יִחְיוּ יַחַד,
וְהָאֱמֶת הִיא תָּמִיד מְנַצַּחַת...
- שְׁבוּ! תֵּכֶף אֶקְרָא לָכֶם פֶּרֶק. – בְּסֵדֶר!
כֻּלָּם מִתְיַשְּׁבִים סְבִיב שֻׁלְחָן לְפִי סֵדֶר.
- ...חֶתֶן הִסְתַּלֵּק
וְכַלָּה מוֹצֵאת רֵעַ.
(הַשְּׁכֵנָה מְרוּצָה. הַסִּפּוּר מְשַׁגֵּעַ.)
חָתָן מִתְאַבֵּד כִּי כַּלָּה מִתְרַחֶקֶת.
הָרַע נִצַּח. (הַשְּׁכֵנָה מְפַהֶקֶת.)
אוֹמֵר הַשָּׁכֵן: עֲלִילָה לֹא צוֹדֶקֶת.
בַּקֶּטַע הוּפַר הַמּוּסָר מֵהַנּוֹרְמָה,
נִתּוּק מְשַׁוֵּעַ בֵּין תֹּכֶן לְפוֹרְמָה...
- רַק רֶגַע! אַתָּה כָּאן בְּקַשְׁתְּ וּקְבֶרֶת...
- אֶכֶן! בַּקָּשָׁה הִיא בְּתִקֶּף נִשְׁאֶרֶת...
מוּזָר לִי שֶׁהַמְּשׁוֹרֵר מִתְוַכֵּחַ!
אַתָּה לֹא מֵבִין מַה שֶּׁכָּאן מִתְפַּתֵּחַ,

По сути - любовь завершается браком,
А свет торжествует над мраком.
Сапожник Подметкин из полуподвала,
Доложим, пропойца. Но этого мало
Для литературы. И в роли героя
Должны вы его излечить от запоя
И сделать счастливым супругом Глафиры,
Лифтерши из сорок четвертой квартиры.
. . . . . .
На улице осень... И окна. И в каждом окошке
Жильцы и жилицы, старухи, и дети, и кошки.
Сапожник Подметкин играет с утра на гармошке.
Глафира выносит очистки картошки.
А может, и впрямь лучше было бы в мире,
Когда бы сапожник женился на этой Глафире?
А может быть, правда - задача поэта
Упорно доказывать это:
Что любовь завершается браком,
А свет торжествует над мраком.

בְּסוֹף אוֹהֲבִים חַיָּבִים לִחְיוֹת יַחַד,
וְאֱמֶת הִיא תָּמִיד מְנַצַּחַת.
סַנְדְּלָר סוּלְיָטֶר מִמַּרְתֵּף, הוּא, מִסְתָּמָא,
שַׁתְיָן, אַךְ עָשָׂה אוֹתוֹ לְגִבּוֹר דְּרָמָה,
תִּכְתֹּב שֶׁשְּׁכֵנִים הִתְאַחְדוּ וּכְאִלּוּ
אוֹתוֹ מִשְׁכְּרוּת עַד סוֹף דְּרָמָה הִצִּילוּ,
וֶהוּא בַּעֲלָהּ שֶׁל גְּלָפִירָה, הַגְּבֶרֶת
אֲשֶׁר מַעֲלִית שֶׁל הַבַּיִת מְסַדֶּרֶת.
.....
הַסְּתָו בָּרְחוֹב. מֻחָלוֹן מִתְבַּהֶרֶת
תְּמוּנָה: חֲתוּלִים, טַף, זְקֵנִים, אוֹתָהּ גְּבֶרֶת,
סַנְדְּלָר מְקָרְבֵי מַפּוּחִית מוֹצִיא רוּחַ,
גְּלָפִירָה זוֹרֶקֶת קְלִיפָּה שֶׁל תַּפּוּחַ.
אוּלַי טוֹב יִהְיֶה אִם סַנְדְּלָר, שׁוֹתֶה בִּירָה,
יַבְרִיא וְיִשָּׂא לְאִשָּׁה אֶת גְּלָפִירָה?
אוּלַי בְּאֱמֶת הוּא צוֹדֵק, בֶּן-הַשִּׁיחַ:
יְעוּד מְשׁוֹרֵר לְהוֹכִיחַ
שֶׁהָאוֹהֲבִים לְעוֹלָם יִחְיוּ יַחַד,
וְהָאֱמֶת הִיא תָּמִיד מְנַצַּחַת.

1938

Давид Самойлов

Сороковые

Сороковые, роковые,
Военные и фронтовые,
Где извещенья похоронные
И перестуки эшелонные.

Гудят накатанные рельсы.
Просторно. Холодно. Высоко.
И погорельцы, погорельцы
Кочуют с запада к востоку...

דוד סמוילוב

שְׁנוֹת אַרְבָּעִים גּוֹרָלִיּוֹת

שְׁנוֹת אַרְבָּעִים, שְׁנוֹת גּוֹרָלֵנוּ,
חֶזְית וּמִלְחָמָה – חַיֵּינוּ.
שָׁם הוֹדָעַת קְבוּרָה עוֹקֶבֶת
וְשִׁקְשׁוּקִים שֶׁל הָרַכֶּבֶת.

שָׁם זִמְזוּמֵי פַּסִּים הִכְבִּידוּ
עַל קֹר, עַל אֵשׁ אֶשֶׁר לֹא נָחָה,
וְאֵלֶּה שֶׁבָּתִּים הִפְסִידוּ
בְּקֹשִׁי נוֹדְדִים מִזְרָחָה...

А это я на полустанке
В своей замурзанной ушанке,
Где звездочка не уставная,
А вырезанная из банки.

Да, это я на белом свете,
Худой, веселый и задорный.
И у меня табак в кисете,
И у меня мундштук наборный.

И я с девчонкой балагурю,
И больше нужного хромаю,
И пайку надвое ломаю,
И все на свете понимаю.

Как это было! Как совпало -
Война, беда, мечта и юность!
И это все в меня запало
И лишь потом во мне очнулось!..

Сороковые, роковые,
Свинцовые, пороховые...
Война гуляет по России,
А мы такие молодые!

אֲנִי בְּתַחֲנַת רַכֶּבֶת
בְּכוֹבַע-חֹרֶף מְכֻּבֶּבֶת
בְּכוֹכָבִית לֹא מְיֻצֶּרֶת,
אֶלָּא מִפַּח לָבָן נִגְזֶרֶת.

כֵּן, בַּתֵּבֵל חַיָּה הוֹלֶמֶת,
אֲנִי נִמְרָץ, רָזֶה, שָׂמֵחַ.
פּוּמִית יָפָה וּמְתֻחְכֶּמֶת,
שַׂקִּית טַבָּק נַעִים הָרֵיחַ.

וּמְפַטְפֵּט עִם הַיַּלְדָּנֶת,
וּקְצָת יוֹתֵר מִדַּי צוֹלֵעַ,
לַחֲצָיִם כָּפָר קוֹטֵעַ,
כָּל מַה שֶּׁבָּעוֹלָם יוֹדֵעַ.

כָּךְ זֶה הָיָה, קָרָה רַק אֲמֶשׁ –
אָסוֹן, קְרָבוֹת, חֲלוֹם וְנֹעַר!
כָּל זֶה נִכְנַס לְתוֹךְ הַנֶּפֶשׁ
הֵקִיץ בִּי רַק כְּכָלוֹת הַסַּעַר!..

סְפּוּגוֹת אֲבַק-שְׂרֵפָה, עוֹפֶרֶת
שְׁנוֹת אַרְבָּעִים , שְׁנוֹת גּוֹרָלֵנוּ,
בָּרוּסְיָה מִלְחָמָה עוֹבֶרֶת,
וְאָנוּ צְעִירִים עוֹדֵנוּ!

1961

Давид Самойлов

Из детства

Я - маленький, горло в ангине.
За окнами падает снег.
И папа поет мне: "Как ныне
Сбирается вещий Олег... "

דוד סמוילוב

מִיָּמֵי יַלְדוּתִי

דַּלֶּקֶת גָּרוֹן, אֵשׁ בַּלֶּחִי.
הַדּוֹקְטוֹר בָּדַק וְהִשְׁכִּיב,
וְשָׁר לִי אַבִּי : "וַיְהִי כִּי
יָצָא הַנָּסִיךְ לְהַשִּׁיב..." *)

Я слушаю песню и плачу,
Рыданье в подушке душу,
И слезы постыдные прячу,
И дальше, и дальше прошу.

Осеннею мухой квартира
Дремотно жужжит за стеной.
И плачу над бренностью мира
Я, маленький, глупый, больной.

מִבַּעַד לָקִיר מְזַמְזֶמֶת,
כְּמוֹ זְבוּב, הַדִּירָה אֲרֵכּוֹת,
בַּחוּץ הַסּוּפָה מְפַזֶּמֶת,
אֲנִי מַאֲזִין בִּדְמָעוֹת,

מַסְתִּיר בְּכַר דֶמַע מָלוּחַ
וְשִׁיר לְהַמְשִׁיךְ מְבַקֵּשׁ,
בּוֹכֶה עַל עוֹלָם לֹא בָּטוּחַ...
רַק יֶלֶד חוֹלֶה וְטִפֵּשׁ.

1958

*) תחילת ה"זמר לנסיך אולג" של א.פושקין בתרגום י.ז"ק

Давид Самойлов

* * *

Давай поедем в город,
Где мы с тобой бывали.
Года, как чемоданы,
Оставим на вокзале.

Года пускай хранятся,
А нам храниться поздно.
Нам будет чуть печально,
Но бодро и морозно.

Уже дозрела осень
До синего налива.
Дым, облако и птица
Летят неторопливо.

Ждут снега, листопады
Недавно отшуршали.

דוד סמוילוב

הָעִיר בָּהּ כְּבָר הָיִינוּ

הָעִיר בָּהּ כְּבָר הָיִינוּ...
הָבָה נִסַּע הָעִירָה!
שָׁנִים בְּתָא רַכֶּבֶת
כְּמוֹ מִזְוָדוֹת נַשְׁאִירָה.

נֵלֵךְ מֶהֵר הָעִירָה,
שָׁנִים שֶׁיִּשְׁמְרוּ שָׁם.
נִהְיֶה רַעֲנַנִּים אָז,
וְעֲצוּבִים נִהְיֶה גַּם.

עָפִים אַט בְּשָׁמַיִם
עָשָׁן וְעֵב בְּעֶרֶב.
הַסְתָּו הִבְשִׁיל עַד צֶבַע
כָּחֹל לִקְרַאת הַחֹרֶף.

סִימָה רִשְׁרוּשׁ שַׁלֶּכֶת,
לְשֶׁלֶג סְתָו כָּמֵהַּ.

Огромно и просторно
В осеннем полушарье.

И все, что было зыбко,
Растрепанно и розно,
Мороз скрепил слюною,
Как ласточкины гнезда.

И вот ноябрь на свете,
Огромный, просветленный.
И кажется, что город
Стоит ненаселенный,-

Так много сверху неба,
Садов и гнезд вороньих,
Что и не замечаешь
Людей, как посторонних...

О, как я поздно понял,
Зачем я существую,
Зачем гоняет сердце
По жилам кровь живую,

И что, порой, напрасно
Давал страстям улечься,
И что нельзя беречься,
И что нельзя беречься...

חֲצִי-כַּדּוּר בְּלִי אֹפֶק
עַד אֹפֶק מִשְׁתַּרֵעַ.

מַה שֶּׁהָיָה רַק אֶמֶשׁ
רוֹפֵף, בּוֹדֵד, פָּרוּעַ –
כְּמוֹ קֶן סְנוּנִית בְּיַחַד
בְּרֹק קָרָה קָבוּעַ.

נוֹבֶמְבֶּר בָּא, הוֹפִיעַ
בָּהִיר, עָצוּם , רוֹגֵעַ.
הָעִיר עַכְשָׁו כְּאִלּוּ
פְּנוּיָה מִתּוֹשָׁבֶיהָ.

גַּנִּים, קֵנִים, שָׁמַיִם
רַבִּים מֵעַל כָּל צַרְךָ.
אֵינְךָ שָׂם לֵב אֶפְלוּ
לְאֵישׁ הָעוֹבֵר-אוֹרַח...

הוֹ, מְאֻחָר הֵבַנְתִּי
חַי בְּשְׁבִיל מַה, מַדּוּעַ
בְּתוֹךְ עוֹרְקַי הַזָּרֶם
שֶׁל דָּם הַלֵּב מֵנִיעַ.

בְּכְדֵי לִהְיוֹת רָגוּעַ
הִרְשֵׁיתִי לִי לֹא פַּעַם.
לְהִזָּהֵר אֵין טַעַם,
לְהִזָּהֵר אֵין טַעַם...

1963

Давид Самойлов

Перед снегом

דוד סמוילוב

לִקְרַאת הַשֶּׁלֶג

И начинает уставать вода.
И это означает близость снега.
Вода устала быть ручьями, быть дождем,
По корню подниматься, падать с неба.
Вода устала петь, устала течь,
Сиять, струиться и переливаться.
Ей хочется утратить речь, залечь
И там, где залегла, там оставаться.

Под низким небом, тяжелей свинца,
Усталая вода сияет тускло.
Она устала быть самой собой,
Но предстоит еще утратить чувства,
Но предстоит еще заледенеть
И уж не петь, а, как броня, звенеть.
Ну а покуда - в мире тишина.
Торчат кустов безлиственные прутья.
Распутица кончается. Распутья
Подмерзли. Но земля еще черна.
Вот-вот повалит первый снег.

הַמַּיִם מַתְחִילִים לְהִתְעַיֵּף,
וְזֶה סִימָן שֶׁמִּתְקָרֵב כְּבָר שֶׁלֶג.
הֵם הִתְעַיְּפוּ לִהְיוֹת גְּשָׁמִים, פְּלָגִים,
בְּשׂוֹרַשׁ לַעֲלוֹת, מֵרוֹם לָרֶדֶת.
הַמַּיִם הִתְעַיְּפוּ לָשִׁיר, לִזְרֹם,
לִזְהֹר כְּאוֹר, לְהִשְׁתַּפֵּךְ, לִקְלֹחַ.
רוֹצִים לְהֵאָלֵם, לִרְבֹּץ פִּתְאֹם,
בִּמְקוֹם שְׁכִיבָה לְהִשָּׁאֵר, לָנוּחַ.

וְתַחַת שְׁמֵי עוֹפֶרֶת נְמוּכִים
הַמַּיִם עֲמוּמִים לְלֹא אוֹר שֶׁמֶשׁ,
הֵם הִתְעַיְּפוּ לִהְיוֹת כְּבָר כְּמוֹ שֶׁהֵם,
אַךְ עֲלוּלִים עוֹד לְאַבֵּד כָּל רֶגֶשׁ
וּלַהֲפֹךְ לְקֶרַח. קוֹל עָשִׁיר
יִדַּם, צַלְצוּל פְּלָדָה יַחֲלִיף הַשִּׁיר.
לְעֵת עַתָּה שְׁקֵטָה הָאֲוִירָה.
שְׁבָטֵי שִׂיחִים לְטִיט עָלִים הִשְׁלִיכוּ,
וּבְלִתֵּי-עֲבִירִים דְּרָכִים הִמְשִׁיכוּ
לִקְפֹּא. אַך אַדָּמָה עוֹדָה שְׁחוֹרָה.
הַשֶּׁלֶג הָרִאשׁוֹן יָבוֹא בְּמְהֵרָה.

1963

Давид Самойлов

Память

Е.Л.

Я зарастаю памятью,
Как лесом зарастает пустошь,
И птицы-память по утрам поют,
И ветер-память по ночам гудит,
Деревья-память целый день лепечут.

И там, в пернатой памяти моей,
Все сказки начинаются с «однажды»,

דוד סמוילוב

הַזִּכָּרוֹן

י.ל.

אֲנִי נִכְסֶה בַּ-זִּכָּרוֹן
כְּמוֹ שֶׁטַח-בּוּר נִכְסֶהה~~תְּמְתְכַּסֶּה~~ בְּיַעַר
צִפֳּרֵי-הַזִּכָּרוֹן הַשְׁכֵּם שָׁרוֹת,
עֲצֵי-הַזִּכָּרוֹן כָּל יוֹם מְמַלְמְלִים
וְרוּחַ-זִכָּרוֹן כָּל לַיְלָה מְיַלֶּלֶת.

בְּזִכְרוֹנִי, תַּחַת כְּנָפוֹ הָרַךְ,
"הָיֹה הָיָה" הָאַגָּדָה אוֹמֶרֶת

И в этом однократность бытия
И однократность утоленья жажды.

Но в памяти моей такая скрыта мощь,
Что возвращает образы и множит…
Шумит, не умолкая, память-дождь,
И память-снег летит и пасть не может.

זֹאת חַד-פַּעֲמִיוּת אֲשֶׁר לְהַוָיָה
וּלְסִפּוּק תְּשׁוּקַת חַיִים סוֹעֶרֶת.

אַךְ זִכְרוֹנִי לְלֹא הֶפְסֵק טוֹרֵד,
כִּי לְהַשִׁיב דְמוּיוֹת ~~רַבּוֹת~~ טָמוּן בּוֹ כֹּחַ…
בְּלִי הֶרֶף גֶּשֶׁם-זִכָּרוֹן יוֹרֵד,
עָף שֶׁלֶג-זִכָּרוֹן, וְלֹא יָכוֹל לִצְנֹחַ.

1963

Давид Самойлов

Апрельский лес

Давайте каждый день приумножать богатство
Апрельской тишины в безлиственном лесу.
Не надо торопить. Не надо домогаться,
Чтоб отроческий лес скорей отер слезу.

Ведь нынче та пора, редчайший час сезона,
Когда и время - вспять и будет молодеть,
Когда всего шальней растрепанная крона
И шапку не торопится надеть.

О, этот странный час обратного движенья
Из старости!.. Куда?.. Куда - не все ль равно!
Как будто корешок волшебного женьшеня
Подмешан был вчера в холодное вино.

Апрельский лес спешит из отрочества в детство.
И воды вспять текут по талому ручью.
И птицы вспять летят... Мы из того же теста -
К начальному, назад, спешим небытию...

דוד סמוילוב

הַיַעַר בְּאַפְּרִיל

הָבָה כָּל יוֹם נַגְדִּיל אוֹצָר, תִּרְגִּישׁוּ
אֶת דּוּמִיַת אַפְּרִיל בְּיַעַר בְּלִי עֲלָוָה.
אַל תַּחְמְדוּ בְּכֹחַ, אַל תָּחִישׁוּ
אֶת יַעַר-נַעַר שֶׁיִמְחֹק דִמְעָה.

כָּעֵת שָׁעַת הַשִׁיא בְּתוֹךְ עוֹנָה עוֹבֶרֶת:
הַזְמַן צְעִירוּתוֹ שׁוּב מְבַקֵּשׁ לְרָכֹשׁ,
עַל הָעֵצִים פְּרוּעָה לַחֲלוּטִין צַמֶּרֶת,
לֹא מְמַהֶרֶת כּוֹבַע לַחֲבֹשׁ.

הוֹ, כַּמָה מְשֻׁנּוֹת שְׁעוֹת ~~תַּחֲזֹרוּת~~ הָאֵלֶה
מֵהַזִקְנָה!.. לְאָן?.. לֹא מְשַׁנֶה! הַכֹּל -
כְּאִלּוּ שֹׁרֶשׁ שֶׁל גִ'ינְסֶנְג בְּפֶלֶא
לְתוֹךְ הַיַיִן קַר נִמְזַג אֶתְמוֹל.

כֻּלָנוּ מֵאוֹתוֹ בָּצֵק: צִפּוֹר לְקֵן חוֹזֶרֶת,
זוֹרְמִים אֲחוֹרָה מַיִם בְּמִדְרוֹן,
הַיַעַר בְּאַפְּרִיל שׁוּב חָשׁ לִדְמוֹת לְיֶלֶד –
אֶל בָּרֵאשִׁית חֲשִׁים, אֶל חִדְלוֹן...

1963

Давид Самойлов

Красота

Она как скрипка на моем плече.
И я ее, подобно скрипачу,
К себе рукою прижимаю.
И волосы струятся по плечу,
Как музыка немая.

Она как скрипка на моем плече.
Что знает скрипка о высоком пенье?
Что я о ней? Что пламя о свече?
И сам господь - что знает о творенье?

Ведь высший дар себя не узнает.
А красота превыше дарований -
Она себя являет без стараний
И одарять собой не устает.

Она как скрипка на моем плече.
И очень сложен смысл ее гармоний.
Но внятен всем. И каждого томит.
И для нее никто не посторонний.

И, отрешась от распрей и забот,
Мы слушаем в минуту просветленья
То долгое и медленное пенье
И узнаем в нем высшее значенье,
Которое себя не узнает.

דוד סמוילוב

הַ֫פִּי

הוּא כְּמוֹ כִּנּוֹר עָלַי כְּתֵפִי שׁוֹכֵב,
הוּא כְּמוֹ אִשָּׁה יָפָה שֶׁבְּיָדַי,
אֲשֶׁר חוֹבְקוֹת אוֹתָהּ, חוֹלֶמֶת.
וּשְׂעָרָהּ גּוֹלֵשׁ עָלַי כְּתֵפַי
כְּמוֹ מוּסִיקָה אִלֶּמֶת.

הוּא כְּמוֹ כִּנּוֹר עָלַי כְּתֵפִי שׁוֹכֵב.
מַה הוּא יוֹדֵעַ עַל הַשִּׁיר שׁוֹפֵעַ?
וּמַה אֲנִי עָלָיו? מַה אֵשׁ עַל נֵר חוֹשֵׁב?
מַה אֱלֹהִים עַל הַבְּרִיאָה יוֹדֵעַ?

וְ֫פִי הוּא מֵעַל לְכָל כִּשְׁרוֹן,
וְהוּא כְּדֵי ~~הוּא לֹא~~ לְהִתְגַּלּוֹת אֵינוֹ טוֹרֵחַ,
לֹא מְזַהֶה עַצְמוֹ, לֹא מִתְוַכֵּחַ,
מוּכָן לָתֵת עַצְמוֹ כָּל רֶגַע כְּדוֹרוֹן.

הוּא כְּמוֹ כִּנּוֹר עָלַי כְּתֵפִי שׁוֹכֵב,
אֵיךְ לְהַרְמוֹנְיוֹת תַּגְדִּיר פְּרוּשׁ וְעֵרֶךְ?
אַךְ הוּא בָּרוּר לְכֹל וּמְרַגֵּשׁ.
וְאִישׁ אֵינוֹ לוֹ זָר כְּמוֹ עוֹבֵר-אֹרַח.

עוֹזְבִים אֲנַחְנוּ רִיב וּמְהוּמָה,
וּמַקְשִׁיבִים בִּנְשָׁמָה נִלְהֶבֶת
לְשִׁירָתוֹ אִטִּית, שְׁקֵטָה, נִרְחֶבֶת,
וּמְזַהִים בָּהּ מַשְׁמָעוּת נִשְׂגֶּבֶת,
לֹא מְסֻגֶּלֶת לְזַהוֹת עַצְמָהּ.

1963

Давид Самойлов

* * *

Дай выстрадать стихотворенье!
Дай вышагать его! Потом.
Как потрясенное растенье,
Я буду шелестеть листом.

Я только завтра буду мастер,
И только завтра я пойму,
Какое привалило счастье
Глупцу, шуту, бог весть кому,-

Большую повесть поколенья
Шептать, нащупывая звук,
Шептать, дрожа от изумленья
И слезы слизывая с губ.

דוד סמוילוב

לְסַבֵּל הַשִּׁיר שֶׁבִּי בּוֹקֵעַ

לְסַבֵּל הַשִּׁיר שֶׁבִּי בּוֹקֵעַ
תְּנִי לִי, לְצָעַד אוֹתוֹ – וְאָז,
כְּמוֹ צֶמַח הַמִּזְדַּעְזֵעַ,
אֲנִי אַרְגִּישׁ רִשְׁרוּשׁ בִּי עַז

מָחָר אֶהְיֶה אֻמָּן בְּכִשָּׁר,
וְרַק מָחָר, אוּלַי, אַבִּין
כַּמָּה גָּדוֹל נָפַל הָאֹשֶׁר.
לְמִי בִּכְלָל? – לְאַרְלֶקִין...

... בַּשִּׁיר גָּדוֹל שֶׁל דּוֹר לָגַעַת,
צְלִילִים בְּלַחַשׁ לְחַפֵּשׂ,
לִלְחֹשׁ מֵהַפְלִיאָה בְּרַעַד
וּלְלַקֵּק דְּמָעוֹת מִנֶּס.

1963

Давид Самойлов

Оправдание Гамлета

Врут про Гамлета,
Что он нерешителен.
Он решителен, груб и умен.
Но когда клинок занесен,
Гамлет медлит быть разрушителем
И глядит в перископ времен.

Не помедлив стреляют злодеи

דוד סמוילוב

זְכוּי שֶׁל הַמֶּלֶט

מְשַׁקְּרִים עַל הַמֶּלֶט
שֶׁאֵינוֹ הֶחְלֵטִי. -
גֶּס, חָכָם וְאֵינוֹ הַסְפָּן!
אַךְ כַּאֲשֶׁר הַפִּגְיוֹן מוּרָם,
הַמֶּלֶט מַעֲדִיף לִהְיוֹת אִטִי,
צוֹפֶה בְּפֶרִיסְקוֹפ הַזְּמַן.

יוֹרִים רְשָׁעִים בְּלִי לְשָׁהוֹת לַתָּוֶךְ,

В сердце Лермонтова или Пушкина.
Не помедлив бьет лейб-гвардеец,
Образцовый, шикарный воин.
Не помедлив бьют браконьеры,
Не жалея, что пуля пущена.

Гамлет медлит,
Глаза прищурив
И нацеливая клинок,

Гамлет медлит.
И этот миг
Удивителен и велик.
Миг молчания, страсти и опыта,
Водопада застывшего миг.
Миг всего, что отринуто, проклято.
И всего, что познал и постиг.

Ах, он знает, что там за портьерою,
Ты, Полоний, плоский хитрец.
Гамлет медлит застывшей пантерою,

Ибо знает законы сердец,
Ибо знает причины и следствия,
Видит даль за ударом клинка,
Смерть Офелии, слабую месть ее,—
Все, что будет потом.
На века.

Бей же, Гамлет! Бей без промашки!
Не жалей загнивших кровей!
Быть — не быть — лепестки ромашки,
Бить так бить! Бей, не робей!
Не от злобы, не от угару,
Не со страху, унявши дрожь,—
Доверяй своему удару,

לַלֵּב שֶׁל לֶרְמוֹנְטוֹב, אוֹ שֶׁל פּוּשְׁקִין.
יוֹרֶה בְּלִי לְשָׁהוֹת אִישׁ מִשְׁמַר הַמֶּלֶךְ,
חַיָּל לְמוֹפֵת וּלְפֹאֵר.
יוֹרִים בְּצַיִד פָּרוּעַ מְבֻרָךְ:
רַחֲמִים לֹא יוֹדְעִים לָחוּשׁ הֵם.

הַמְלֵט מְשְׁתַּהֶה,
מְמַצְמֵץ בְּעֵינַיִם
וּמְכַוֵּן אֶת הַפְּגְיוֹן,

הַמְלֵט מְשְׁתַּהֶה
וְהָרֶגַע הַתָּמִים
נַעֲשָׂה גָּדוֹל וּמַפְלִיא.
רֶגַע שֶׁל שֶׁקֶט, לַהַט וְנִסָּיוֹן,
רֶגַע שֶׁל מַפַּל מַיִם קְפוּאִים.
רֶגַע שֶׁל כָּל מַה שֶׁשָּׁלַל וְקִלֵּל,
כָּל מַה שֶׁלָּמַד וְהֵבִין.

הוֹ, מֶאֲחוֹרֵי הַוִּילוֹן, הוּא יוֹדֵעַ, -
אַתָּה, פּוֹלוֹנִיוּס, עַרְמוּמִי בְּלִי חוֹכְמוֹת.
הַמְלֵט מְשְׁתַּהֶה, כְּמוֹ פַּנְתֵּר מִתְמַהְמֵהַּ,

כִּי בָּקִי הוּא בְּחֻקֵּי לְבָבוֹת,
כִּי אֶת הַסִּבּוֹת וְהַתּוֹצָאוֹת הוּא מֵבִין,
וּמֶאֲחוֹרֵי הַמָּסָךְ הוּא רוֹאֶה אִתּוּת:
מוֹתָהּ שֶׁל אוֹפֶלְיָה, נְקָמָתָהּ בַּעֲקִיפִין –
כָּל מַה שֶׁיִּהְיֶה אַחַר כָּךְ.
לְצָמִיתוּת.

הַכֵּה, הַמְלֵט! אַל תַּחְטִיא תַּכְלִית!
אַל תְּרַחֵם עַל הַדָּם הַגּוֹסֵס!
לִהְיוֹת – לֹא לִהְיוֹת – עֲלֵי הַחַרְצִית,
אִם לְהַכּוֹת – הַכֵּה, אַל תְּהַסֵּס!
לֹא מִתּוֹךְ פַּחַד, לֹא מִתּוֹךְ רַעַד,
לֹא מִתּוֹךְ כַּעַס וְאֵשׁ נַפְשֶׁךָ –
תֵּן אִמּוּן בְּמַכָּה שֶׁלְּךָ הַמַּכְרַעַת,

Даже
если
себя
убьешь!

Давид Самойлов

* * *

Химера самосохраненья!
О, разве можно сохранить
Невыветренными каменья
И незапутанною нить!

Но ежели по чьей-то воле
Убережешься ты один
От ярости и алкоголя,
Рождающих холестерин;

От совести, от никотина,
От каверзы и от ружья,—
Ведь все равно невозвратима
Незамутненность бытия.

Но есть возвышенная старость,
Что грозно вызревает в нас,
И всю накопленную ярость
Приберегает про запас,

Что ждет назначенного срока
И вдруг отбрасывает щит.
И тычет в нас перстом пророка
И хриплым голосом кричит.

גַּם
אִם
תְּהַרֹּג
אֶת עַצְמְךָ!

1963

דוד סמוילוב

וַיֵּצֶר הַקִּיּוּם – כִּימֵרָה

וַיֵּצֶר הַקִּיּוּם – כִּימֵרָה!
הַאִם בְּכָלָל יֵשׁ אֶפְשָׁרוּת
לִשְׁמֹר עַל אֲבָנִים ~~בַּחוּץ מִ~~מְקֻרָּע
וְעַל חוּטִים מֵהִסְתַּבְּכוּת?

גַּם אִם לְפִי רָצוֹן שֶׁל מַעְלָה
עַל עַצְמְךָ לִשְׁמֹר יָכוֹל
מִכֹּהַל, מֵחֵמָה – חָלִילָה! -
אֲשֶׁר יוֹצְרִים כּוֹלֶסְטִירוֹל,

מִנִּיקוֹטִין, מַצָּפוּן, כָּל חָרָה
כְּמוֹ מְזִימוֹת, רוֹבֶה, אִיּוּם -
כָּבר אִי-אֶפְשָׁר לְמָשֵׁךְ אֲחוֹרָה
אֶת טָהֳרָה שֶׁל הַקִּיּוּם.

אַךְ יֵשׁ זִקְנָה שֶׁלֹּא בָּחַרְנוּ –
הָעִלְּאִית, הַמַּחְמִירָה,
וְכָל חֵמָה אֲשֶׁר צָבַרְנוּ
לִשְׁעַת-חֵרוּם בָּהּ נִשְׁמָרָה,

כְּשֶׁעוֹד חַיִּים כְּמַעַט בְּאֶמְצַע,
מָגֵן זוֹנַחַת וּזְהִירוּת,
פִּתְאֹם מַרְאָה בָּנוּ בְּאֶצְבַּע,
צוֹעֶקֶת כְּמוֹ נָבִיא צָרוּד.

Давид Самойлов

Королева Анна

Как тебе живется, королева Анна,
В той земле, во Франции чужой?
Неужели от родного стана
Отлепилась ты душой?

Как живется, Анна Ярославна,
В теплых странах?...
А у нас - зима.
В Киеве у нас настолько славно,
Храмы убраны и терема!

Там у вас загадочные дуют
Ветры
с моря-океана вдоль земли.
И за что там герцоги воюют?
И о чем пекутся короли?

Каково тебе в продутых залах,
Где хозяин редок, словно гость,
Где собаки у младенцев малых
Отбирают турью кость?

Там мечи, и панцири, и шкуры:
Войны и охоты - все одно.
Там под вечер хлещут трубадуры
Авиньонское вино...

Ты полночи мечешься в постели,

דוד סמוילוב

מַלְכַּת אֶנְגְּלִיָה
*)

אֵיךְ אַתְּ חָיָה שָׁמָּה, מַלְכַּת אַנְגְּלִיָה,
שָׁם, בְּאֶרֶץ צָרְפָתִים זָרָה?
הַאֻמְנָם מִמַּחֲנֶה שֶׁלָּנוּ
נִשְׁמָתֵךְ לְהִתְנַתֵּק גָּזְרָה?

אֵיךְ חַיִּים שָׁם בְּצָרְפַת בָּחֹרֶף,
בַּת שֶׁל נְסִיכֵנוּ יָרוֹסְלַב?
כָּאן בַּקִּיבְּ
חֲגִיגוֹת בְּלִי הֶרֶף,
כְּנֵסִיּוֹת, בָּתִּים – שִׂמְחַת לֵבָב!

שָׁם רוּחוֹת בְּבֹקֶר וּבְעֶרֶב
מְהַיְּמִים
מְסְתּוֹרִיִּים נוֹשְׁבִים...
בְּעַד מַה נוֹפְלִים שָׁם לְפִי חֶרֶב,
וּלְמַה שָׁם דּוֹאֲגִים מְלָכִים?

מַה אַתְּ חָשָׁה בְּאוּלָם בָּרוּחַ
בְּלִי לִרְאוֹת אֶת בַּעֲלֵךְ כִּמְעַט,
כְּשֶׁכְּלָבִים מַיְלָדִים בְּכֹחַ
עֶצֶם צְבִי לוֹקְחִים מִכַּף הַיָּד?

חֲרָבוֹת, שִׁרְיוֹן, פַּרְוֹת וְצַיִד,
מִלְחָמוֹת, הִתְפָּרְצוּיוֹת הָמוֹן,
טְרוּבַּדוּרִים – אַבִּירִים בְּנֵי-פַּיִט –
מְשֻׁתַּכְּרִים מִיַּיִן אַבִּינְיוֹן.

בְּמִטָּה עַד בֹּקֶר אֵין שֵׁנָה לָךְ,

Просыпаясь со слезой...
Хорошо ли быть на самом деле
Королевой Франции чужой?

Храмы там суровы и стрельчаты,
В них святые - каменная рать.
Своевольны лысые прелаты.
А до бога не достать!

Хорошо почувствовать на ощупь,
Как тепла медовая свеча!..
Девушки в Днепре белье полощат
И кричат по-русски,
хохоча.

Здесь, за тыщей рек, лесов, распутиц,
Хорошо, просторно на дворе...
Девушки, как стаи белых утиц,
Скатерти полощут во Днепре.

דִּמְעָתֵךְ בְּכַר אַתְּ מַסְתִּירָה.
הַאֻמְנָם שָׁם טוֹב לָךְ, אֶשֶׁת-מֶלֶךְ,
שָׁם, בְּאֶרֶץ צָרְפָתִים זָרָה?

מִקְדָּשִׁים קְמוּרִים שָׁם, מְלֵאֵי חֹסֶן,
הַקְּדוֹשִׁים מֵאֻבָּן עַל הַגַּג,
לַבִּישׁוֹפִים הַקָּרְחִים אֵין רֶסֶן,
אֱלֹהִים בִּלְתִּי-מוּשָׂג!

וְאֶצְלֵנוּ – נְעִימוּת וְשֶׁפֶר,
טוֹב לָחוּשׁ חֹם דְּבַשׁ שֶׁל הַנֵּרוֹת!..
נְעָרוֹת שׁוֹטְפוֹת בְּגָדִים בִּדְנֶפְר,
בְּרוּסִית שָׂרוֹת
וְצוֹחֲקוֹת.

כָּאן, מֵאֲחוֹרֵי הַרִים וְיַעַר,
רַב מֶרְחָב בָּחוּץ וּמִפְאָר.
לְבָנוֹת כְּמוֹ בַּרְבּוּרוֹת, בְּנוֹת-נַעַר
הַמַּפּוֹת שׁוֹטְפוֹת בְּמֵי נָהָר.

1970

*) אנה – בתו של ירוסלב, נסיך רוסי במאה ה-11, הייתה מלכת צרפת, אשת מלך הנרי הראשון. קייב – בירת ירוסלב על גדת נהר דְּנֶפְר באוקראינה.

השיר ללחן של ו.מישצ'וק בביצוע של א.ארטמנקו באתר
https://www.youtube.com/watch?v=a6YCKr9nQik

Давид Самойлов

* * *

Мне снился сон жестокий
Про новую любовь.
Томительно и нежно
Звучавшие слова.

דוד סמוילוב

חֲלוֹם אַכְזָר חָלַמְתִּי

חֲלוֹם אַכְזָר חָלַמְתִּי
עַל אַהַב מֻחָדָשׁ.
מְלֵאוֹת עֶרְגָּה וְנֹעַם
שָׁם נִשְׁמְעוּ מִלִּים.

Я видел твое платье,
И туфли, и чулки
И даже голос слышал.
Но не видал лица.

О чем меня просила?
Не помню. Повтори.
Опять с такой же силой
Со мной заговори.
И снова в сновиденье
Случайное вернись.
Не надо завершенья,
Но только повторись!

Ведь в этой жизни смутной,
Которой я живу,
Ты только сон минутный,
А после, наяву —
Не счастье, не страданье,
Не сила, не вина,
А только ожиданье
Томительного сна.

אֶת נַעֲלֵךְ רָאִיתִי,
גַּרְבַּיִם וְשִׂמְלָה,
אֲפִלּוּ קוֹל שָׁמַעְתִּי,
אֲבָל לְלֹא פָּנִים.

וּמַה בִּקַּשְׁתְּ? לִשְׁכֹּחַ
הִסְפַּקְתִּי. אָז אוּלַי
אַתְּ עִם אוֹתוֹ הַכֹּחַ
תִּפְנִי שֵׁנִית אֵלַי.
בֹּאִי עַכְשָׁו כְּמוֹ אָמֶשׁ
אֶל הַחֲלוֹם מִקְרִי.
אַל תִּשָּׁאֲרִי עַד שָׁמֶשׁ,
רַק שׁוּבִי וְחִזְרִי!

כִּי בְּחַיִּים שֶׁל יָגַע,
אוֹתָם עוֹדְנִי חַי,
אַתְּ – רַק חֲלוֹם שֶׁל רָגַע,
וּבַהֶקִּיץ אוּלַי –
לֹא אֹשֶׁר וְלֹא אֶבֶל,
לֹא כֹּחַ, לֹא אָשָׁם –
רַק צִפִּיָּה וְסֵבֶל
עוֹד מְחַכִּים לִי שָׁם.

1974

Давид Самойлов

* * *

Упущенных побед немало,
Одержанных побед немного,
Но если можно бы сначала
Жизнь эту вымолить у бога,
Хотелось бы, чтоб было снова
Упущенных побед немало,
Одержанных побед немного.

דוד סמוילוב

הֶחֱמַצְתִּי נִצְחוֹנוֹת רַבִּים

הֶחֱמַצְתִּי נִצְחוֹנוֹת רַבִּים,
וְנִצְחוֹנוֹת מְעַט נָחַלְתִּי,
אַךְ לוּ יִתֵּן לִי עוֹד חַיִּים,
וְשׁוּב אַתְחִיל אֵיפֹה הִתְחַלְתִּי,
הָיִיתִי מְאֻשָּׁר לִמַּר:
הֶחֱמַצְתִּי נִצְחוֹנוֹת רַבִּים,
וְנִצְחוֹנוֹת מְעַט נָחַלְתִּי.

Давид Самойлов

* * *

А слово — не орудье мести! Нет!
И, может, даже не бальзам на раны.
Оно подтачивает корень драмы,
Разоблачает скрытый в ней сюжет.

Сюжет не тот, чьи нити в монологе,
Который знойно сотрясает зал.
А слово то, которое в итоге
Суфлер забыл и ты не подсказал.

1974

דוד סמוילוב

מִלָּה לֹא כְּלִי נֶקֶם אוֹ תוֹכָחָה

מִלָּה לֹא כְּלִי נֶקֶם אוֹ תוֹכָחָה,
וְגַם אוּלַי אֵינָהּ בַּלְסָם עַל פֶּצַע.
הִיא מְפָרֶקֶת דְּרָמָה וּלְפֶתַע
חוֹשֶׂפֶת עֲלִילָה שֶׁבְּתוֹכָהּ.

לֹא מוֹנוֹלוֹג אָרֹךְ סָפוּג בְּדֶמַע,
אֲשֶׁר מְזַעְזֵעַ הָאוּלָם,
אֶלָּא מִלָּה שֶׁבְּסוֹפָהּ שֶׁל דְּרָמָה
לַחְשָׁן שָׁכַח, וְלֹא לָחַשְׁתָּ גַּם.

1974

Давид Самойлов

Бессоница

Я разлюбил себя. Тоскую
От неприязни к бытию.
Кляну и плоть свою людскую,
И душу бренную свою.

Когда-то погружался в сон
Я, словно в воду, бед не чая.
Теперь рассветный час встречаю,
Бессонницею обнесен.

Она стоит вокруг, стоглаза,

דוד סמוילוב

נְדוּדֵי שֵׁנָה

אַהֲבָה עַצְמִית אִבַּדְתִּי אֶמֶשׁ.
עָצוּב מִתּוֹךְ שִׂנְאַת יְקוּם,
וּמְקַלֵּל בָּשָׂרִי וַנֶּפֶשׁ
כִּי הֵם הֲרֵי חַסְרֵי-קִיּוּם.

תָּמִיד חֲלוֹם בָּא כְּמוֹ מַבּוּל,
בְּלִי עִקּוּבִים, אַךְ רַק עַד אֶמֶשׁ.
עַכְשָׁו רוֹאֶה זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ,
בִּנְדוּדֵי-שֵׁנָה כָּבוּל.

וְכָל דַּקָּה שָׁעוֹת נִמְשֶׁכֶת

И сыплет в очи горсть песка.
От смутного ее рассказа
На сердце смертная тоска.

И я не сплю - не от боязни,
Что утром не открою глаз.
Лишь чувством острой неприязни
К себе - встречаю ранний час.

וּלְעֵינַי זוֹרֶקֶת חוֹל.
מִסִּפּוּרָהּ הַמַּר נִשְׁפָּכַת
עַצְבוּת שֶׁל מָוֶת עַל הַכֹּל.

כְּאִלּוּ בִּי אֵימָה גוֹבֶרֶת.
אֵינִי יָכוֹל לְהִרָּדֵם,
בְּשִׂנְאָתִי עַצְמִית נִסְתֶּרֶת
זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ מְקַדֵּם.

1978

Давид Самойлов

דוד סמוילוב

Три стихотворения

שְׁלוֹשָׁה שִׁירִים

III

III

В. М. Василенко

לו.מ.וסילנקו

Свободы нет. Порыв опасный
Отнюдь не приближает к ней.
Лишь своевольства дух всевластный
Осуществляется вольней.

Но все же в звездные минуты
Мы обольщаемся мечтой.
И кровь кипит. И судьбы вздуты,
Как парус, ветром налитой.

И в упоенном нетерпенье
Рвем узы тягостных тенет.
И сокрушаем угнетенье,
Чтоб утвердился новый гнет.

הַחׇפֶשׁ לֹא קַיָּם. רַק דַּחַף
לְפִרׂק הָעֹל בָּנוּ שׁוֹלֵט.
הוּא לֹא מֵבִיא חֵרוּת, לְהֵפֶךְ:
הוּא מִתְמַמֵּשׁ בְּיֶתֶר שְׂאֵת.

וְכַאֲשֶׁר נִמְשֶׁכֶת רוּחַ
אֶל הֶחָזוֹן הַמְּדֻמֶּה,
רוֹתֵחַ דָּם, גּוֹרֶל נָפוּחַ
וּלְמִפְרָשׂ נִפְתַּח דּוֹמֶה.

אַךְ קָצָר-רוּחַ מִתְגַּבֶּרֶת,
אָנוּ פּוֹרְקִים כַּבְלֵי אֶתְמוֹל,
הוֹרְסִים דְּקוּי... רַק לְתִפְאֶרֶת
וּלְבסוֹס חָדָשׁ שֶׁל עֹל.

1978

Давид Самойлов

* * *

Чет или нечет?
Вьюга ночная.
Музыка лечит.
Шуберт. Восьмая.

Правда ль, нелепый
Маленький Шуберт,—
Музыка — лекарь?
Музыка губит.

Снежная скатерть.
Мука без края.
Музыка насмерть.
Вьюга ночная.

1978

דוד סמוילוב

שְׁמִינִית שֶׁל שׁוּבֶּרְט

אֵיזוֹ אַקוּסְטִיקָה!
שֶׁלֶג אַשְׁמֹרֶת.
רְפוּי בְּמוּסִיקָה.
שְׁמִינִית שֶׁל שׁוּבֶּרְט.

גּוּץ, מְבַדֵּחַ.
הֵיא מְעַנֶּגֶת?
לֹא בְּהֶחֱרֵחַ.
הֵיא גַּם הוֹרֶגֶת.

עִנּוּי וְנַחַת.
רוּחַ-תְּזַמֹּרֶת.
לָמוּת עִם לַחַן.
שֶׁלֶג אַשְׁמֹרֶת.

Давид Самойлов

Баллада

- Ты моей никогда не будешь,
Ты моей никогда не станешь,
Наяву меня не полюбишь
И во сне меня не обманешь...

На юру загорятся листья,
За горой загорится море.
По дороге промчатся рысью

דוד סמוילוב

בַּלָדָה

- אַתְּ לִהְיוֹת שֶׁלִּי מְסֹרֶבֶת,
לְצַפּוֹת לְזֶה אֵין שׁוּם טַעַם.
בְּהֵקִיץ לֹא תִּהְיִי אוֹהֶבֶת,
בְּחֲלוֹם לֹא תַּטְעִי אַף פַּעַם...

עַל גִּבְעָה יִדְלְקוּ עֵץ וּפָרַח,
יִדְלַק הַיָּם מוּל עֵינַיִם.
יַעֲבְרוּ בִּדְהָרָה בְּדֶרֶךְ

Черноперых всадников двое.

Кони их пробегут меж холмами
По лесам в осеннем уборе,
И исчезнут они в тумане,
А за ними погаснет море.

Будут терпкие листья зыбки
На дубах старинного бора.
И останутся лишь обрывки
Их неясного разговора:

- Ты моим никогда не будешь,
Ты моим никогда не станешь.
Наяву меня не погубишь
И во сне меня не приманишь.

פָּרָשִׁים בִּשְׁחוֹר נוֹצוֹת שְׁנַיִם.

הַסּוּסִים בֵּין גְּבָעוֹת יַמְשִׁיכוּ,
בֵּין חֲרֻשׁוֹת הַסְּתָו בְּתִפְאֶרֶת,
עַרְפִּלִּים אֶת הַזּוּג יַחְשִׁיכוּ,
מֵאָחוֹר שְׂרֵפַת-יָם נַגְמֶרֶת.

רוּחַ גַּל שֶׁל רֶטֶט תַּנְיַחַ
עַל עָלִים מְרִירִים בְּיַעַר,
יִשָּׁאֵר רַק קֶטַע דּוּ-שִׂיחַ
לֹא בָּרוּר שֶׁל תִּקְוָה וְצַעַר.

- ...לֹא אֶהְיֶה בָּךְ מְאֹהֶבֶת
לְצַפּוֹת לְזֶה אֵין שׁוּם טַעַם.
בְּהֵקִיץ לֹא תִּגְרֹם לִי מָוֶת,
בְּלֵיל לֹא תְּפַתֶּה אַף פַּעַם.

1981

Давид Самойлов

Дуэт для скрипки и альта

М.П.

Моцарт в легком опьяненье
Шел домой.
Было дивное волненье,
День шальной.

И глядел веселым оком
На людей
Композитор Моцарт Вольфганг
Амадей.

דוד סמוילוב

דּוּאֶט לְוִיוֹלָה וְכִנּוֹר

למ.פ.

עֶרֶב. מוֹצַרְט שָׁב הַבַּיְתָה
קְצָת שִׁכּוֹר.
מִתְלַהֵב מִיּוֹם בְּצַוְתָּא,
שָׁר מִזְמוֹר.

אֲנָשִׁים הוֹלְכִים בְּרְתְמוּס -
הוא מבחין,
מוֹצַרְט ווֹלְפְגַנְג אָמָאדֵאוּס
הַמַּלְחִין.

Вкруг него был листьев липы
Легкий звон.
"Тара-тара, тили-тики,-
Думал он.-

Да! Компания, напитки,
Суета.
Но зато дуэт для скрипки
И альта".

Пусть берут его искусство
Задарма.
Сколько требуется чувства
И ума!

Композитор Моцарт Вольфганг,
Он горазд,-
Сколько требуется, столько
И отдаст...

Ох, и будет Амадею
Дома влет.
И на целую неделю -
Черный лед.

Ни словечка, ни улыбки.
Немота.
Но зато дуэт для скрипки
И альта.

Да! Расплачиваться надо
На миру
За веселье и отраду
На пиру,

За вино и за ошибки -

מִסָּבִיב תִּרְצוֹת הִשְׁמִיעוּ
צְלִיל עִנְבָּל.
"טָרָה-טָרָה, טִיו-טִיו, -
תֹּר מְשָׁקָל, -

כֵּן, שְׁתִיָּה וְחֶבְרֶ'ה אֵלֶּה -
עַד לְגָהֹר.
אֲבָל יֵשׁ דוּאֶט – וְיוֹלָה
וְכִנּוֹר."

שֶׁיִּקְחוּ אוֹצָר הַמֹּחַ
בְּחִנָּם.
הוּא דַּיּוֹ רָגִישׁ, רַב כֹּחַ
וְחָכָם!

מוֹצַרְט הוּא גָּאוֹן שֶׁל צָנַע
וְלָכֵן,
כַּמָּה שֶׁיִּרְצוּ מִמֶּנּוּ,
הוּא יִתֵּן…

אַךְ בַּבַּיִת יְחַכּוּ לוֹ
מְהוּמָה
וּלְאוֹרֶךְ כָּל שָׁבוּעַ -
קֹר אֵימָה.

אַף מִלָּה, חִיּוּךְ – כְּמוֹ סֶלַע,
עַד יוֹם אוֹר,
אֲבָל יֵשׁ דוּאֶט – וְיוֹלָה
וְכִנּוֹר.

כֵּן, צָרִיךְ חֶשְׁבּוֹן לִפְרֹעַ
בָּעוֹלָם
עַל שִׂמְחָה וְשַׁעֲשׁוּעַ
בְּאוּלָם,

עַל הַיַּיִן, שְׁטוּת וְהֶלְאָה –

Дочиста!
Но зато дуэт для скрипки
И альта!

עַד לְ"שְׁנוֹר"!
אֲבָל יֵשׁ דוּאֵט – וְיוֹלָה
וְכִנּוֹר!

1981

Давид Самойлов

Беатриче

Говорят, Беатриче была горожанка,
Некрасивая, толстая, злая.
Но упала любовь на сурового Данта,
Как на камень серьга золотая.

Он ее подобрал. И рассматривал долго,
И смотрел, и держал на ладони.
И забрал навсегда. И запел от восторга
О своей некрасивой мадонне.

А она, несмотря на свою неученость,
Вдруг расслышала в кухонном гаме
Тайный зов. И узнала свою обреченность.
И надела набор с жемчугами.

И, свою обреченность почувствовав скромно,
Хорошела, худела, бледнела,
Обрела розоватую матовость, словно
Мертвый жемчуг близ теплого тела.

Он же издали сетовал на безответность
И не знал, озаренный веками,
Каково было ей, обреченной на вечность,
Спорить в лавочках с зеленщиками.

דוד סמוילוב

בֵּיאַטְרִיצֶ'ה

בֵּיאַטְרִיצֶ'ה הָיְתָה, כָּךְ כָּתְבוּ אָז בְּסֵפֶר,
לֹא יָפָה וּשְׁמֵנָה, שְׁלוּחַת רֶסֶן.
אַךְ נָפְלָה אַהֲבָה עַל דַּנְטֵ חָמוּר הַסֵּבֶר *)
כְּמוֹ עָגִיל מְזֻהָב עַל הָאֶבֶן.

הוּא הֵרִים, הִסְתַּכֵּל לוֹ זְמַן רַב וְהֵרִיחַ
עַל כַּף-יָד, וְנָפְשׁוֹ מְסֹעֶרֶת.
וְלָקַח, וְהֵחֵל אֶת שִׁירוֹ לֹא-שָׁכִיחַ
עַל מָדוֹנָה שֶׁלּוֹ מְכֹעֶרֶת.

הִיא הָיְתָה לֹא כָּל-כָּךְ מַשְׂכִּילָה, הַמָּדוֹנָה,
אַךְ תָּפְסָה, בְּמִטְבָּח מְפַקֶּדֶת,
קוֹל נִסְתָּר. וְהֵבִינָה שֶׁהִיא כְּבָר נְדוֹנָה,
וְשַׂרְשֶׂרֶת פְּנִינִים הִיא עוֹנֶדֶת.

וְקִבְּלָה בִּצְנִיעוּת אֶת דִּינָהּ... מָה עוֹבֶרֶת!
מַה יָּפְתָה, מָה רָזְתָה, מַה הֶחֱוִירָה!
כְּמוֹ פְּנִינָה שֶׁקִּבְּלָה עֲמִימוּת וְגוֹן וֶרֶד
וְהוֹדוֹת לְחוֹם גּוּף אוֹר הִגְבִּירָה.

וּכְשֶׁהוּא מְקוֹנֵן עִם הַזֵּר עַל הַמֻּצָּח
עַל קְרִירוּת הָאִשָּׁה וְגוֹנֵחַ,
כַּמָּה הִיא מִתְקַשָּׁה, הַנְּדוֹנָה לְנֶצַח
עִם יַרְקָן עִקֵּשׁ לְהִתְוַכֵּחַ.

В шумном доме орали драчливые дети,
Слуги бегали, хлопали двери.
Но они были двое. Не нужен был третий
Этой женщине и Алигьери.

Давид Самойлов

45-я Гайдна

Исчерпан разговор. Осточертели речи.
Все ясно и наглядно.
Уходят наши дни и задувают свечи,
Как музыканты Гайдна.

Брать многого с собой я вовсе не хочу:
Платок, рубашка, бритва.
Хотел бы только взять последнюю свечу
С последнего пюпитра.

Когда свой приговор произнесу в ночи
Под завыванье ветра,
Быть может, отрезвлюсь, увидев, как свечи
Истаивает цедра.

Давид Самойлов

Реплика Данте

יְלָדִים, מְשַׁרְתִים, מַעֲשִׂים חַסְרֵי עֵרֶךְ...
לֹא הָיָה שָׁם מָקוֹם לְשִׁיר לִירִי.
אַךְ הִנָּם לְבַדָּם. לְשִׁלִישִׁי אֵין שׁוּם צֹרֶךְ
לְאִשָּׁה זוֹ וּלְאַלִיגְיֶרִי.
1985
*) רמז לשורה של פושקין: "דנט חמור סבר לא שלל סונטה"

דוד סמוילוב

הַ-45 שֶׁל הַיְדְן

הַשִׂיחַ הִסְתַּיֵם. נִמְאַס מִדְּבוּרֵינוּ.
הַכֹּל בָּרוּר לָעַיִן.
כְּבָר מְכַבִּים נֵרוֹת. הוֹלְכִים, הוֹלְכִים יָמֵינוּ,
כְּמוֹ נַגָּנִים שֶׁל הַיְדְן. *)

אֶקַּח מְעַט דְּבָרִים לַדֶּרֶךְ, לֹא יוֹתֵר
מַגֵּר, וְחֶלְצָה, מִטְפַּחַת.
מִמִּכְתֶּבָה הָאַחְרוֹנָה רוֹצֶה הַנֵּר
הָאַחֲרוֹן לָקַחַת.

אוּלַי כְּשֶׁגְּזַר-דִּינִי אֹמַר בְּדִיעֲבַד
בְּלֵיל, לְאוֹר הַנֹּגַהּ,
עוֹד אֶתְפַּכֵּחַ כְּשֶׁאֶרְאֶה כֵּיצַד
קְלִפַּת הַנֵּר נְמוֹגָה.

1985

*) לפי הערת המלחין בסימפוניה ה-45 של הידן הנגנים מכבים
אחד אחד את הנרות על המכתבות שלהם ועוזבים

דוד סמוילוב

קְרִיאַת-בֵּינַיִם שֶׁל דַּנְטֶה

О, вы ее не знаете!
В ней есть
Умение обуздывать порывы.
И, следовательно, свобода воли.
Мы оба несчастливы,
Но откровенны.
Это можно нам зачесть
За счастье в каждом нашем разговоре.
Она меня не любит. Да и я
Люблю, быть может, лишь свое творенье.
Но часть его - она.
Когда душа моя отрешена,
Когда картину ада видит зренье,-
Она со мной и целиком моя.

По улицам в толпе я прохожу ненастен,
Извозчичьих трактиров чуя чад.
На площади ее встречаю.
- Мастер,
Как спали вы?
- Я спал, мадонна, видел Ад.

אַתֶּם לֹא מַכִּירִים אוֹתָהּ!
יֵשׁ בָּהּ
כִּשְׁרוֹן כָּזֶה – לִכְבֹּשׁ הַיְצָרִים,
מִכָּאן שֶׁיֵּשׁ לָהּ בְּחִירָה חָפְשִׁית.
אֲנַחְנוּ שְׁנֵינוּ אֻמְלָלִים
אֲבָל כֵּנִים.
וְזֶה אֶפְשָׁר לִזְקֹף לָנוּ
לְאַשֶׁר רַב בְּכָל שִׂיחָה שֶׁלָּנוּ.
אוֹתִי הִיא לֹא אוֹהֶבֶת. גַּם אֲנִי
אוֹהֵב, אוּלַי, רַק אֶת הַיְצִירָה הַמְגֻלֶּפֶת.
אֲבָל הִיא – חֵלֶק מֵהַיְצִירָה.
כְּשֶׁמִּתְבַּדֶּלֶת נִשְׁמָתִי, סְגוּרָה,
וְכְשֶׁאֲנִי רוֹאָה תְּמוּנוֹת שֶׁל תֹּפֶת, -
הִיא שָׁם אִתִּי, וְהִיא כֻּלָּה שֶׁלִּי.

אֲנִי עוֹבֵר בִּרְחוֹבוֹת הוֹמִים, רוּחִי קוֹדֶרֶת,
מֻפּוּנְדָּקִים הַסְּרָחוֹן מַמְשִׁיךְ לִזְרֹם.
וּבַכִּכָּר פּוֹגֵשׁ אוֹתָהּ.
אוֹמֶרֶת:
אֵיךְ, הָאֱמֶן, יָשַׁנְתָּ?
- יָשַׁנְתִּי טוֹב, רָאִיתִי *תֹּפֶת*.

1985

Давид Самойлов

* * *

Я вас измучил не разлукой - возвращеньем,
Тяжелой страстью и свинцовым мщеньем.
Пленен когда-то легкостью разлук,
Я их предпочитал, рубя узлы и сети.
Как трудно вновь учить азы наук
В забушевавшем университете!

דוד סמוילוב

לֹא בִּפְרֻדָּה אוֹתָךְ יִסַּרְתִּי

לֹא בִּפְרֻדָּה אוֹתָךְ יִסַּרְתִּי, אַךְ אַחֶרֶת –
בְּכֹבֶד הַתְּשׁוּקָה וּבְנָקַמַת עוֹפֶרֶת.
אֵי-פַּעַם לֹא רָאִיתִי קְשָׁי בִּפְרֻדָּה,
אוֹתָהּ הָיִיתִי מַעֲדִיף, קְרַעְתִּי רֶשֶׁת.
קָשֶׁה לִלְמֹד שׁוּב יְסוֹדוֹת מַדָּע
בְּאוּנִיבֶרְסִיטַת תְּשׁוּקוֹת גּוֹעֶשֶׁת!

Как длинны расстоянья расставаний!..
В тоске деревья... Но твоя рука
И капор твой в дожде. И ночью ранней
Угрюмый стук дверного молотка...

1985

Давид Самойлов

* * *

Устал. Но все равно свербишь,
Настырный яд, наперекор хотеньям.
Как будто душу подгрызает мышь.
Душа живет под солнечным сплетеньем.

Казалось, что она парит везде
И незаметно нам ее передвиженье.
И почему теперь я знаю, где
Ее точнейшее расположенье?

И почему она
В иные времена
Как бы растворена в потоке ровной воли?
Как будто нет ее. И лишь в минуты боли
Я знаю: есть душа и где она.

Давид Самойлов

Фантазия

הוֹ, כַּמָּה אֲרֻכּוֹת פְּרֻדוֹת הַלָּלוּ!..
יְדֵיהֶ֫ רְטוּבוֹת... שְׂדֵרָה גְּשׁוּמָה.
רָטוּב בַּרְדָּס שָׂלָךְ. וּבְשָׁעַת הַלַּיְלָה
בַּדֶּלֶת נְקִישַׁת פַּטִּישׁ כֹּה עֲגוּמָה...

1985

דוד סמוילוב

עֵיף

עֵיף. אֲבָל אַתָּה לְלֹא הֶפְסֵק מַטְרִיד,
הַסֶּם, כְּנֶגֶד רָצוֹנִי, מֵאֻמָּשׁ.
וּמְקַרְסֵם עַכְבָּר אֶת נְשָׁמָתִי תָּמִיד,
אֲשֶׁר נִמְצֵאת תַּחַת מִקְלַעַת הַשֶּׁמֶשׁ.

נִדְמֶה כִּי הִיא דּוֹאָה מִשָּׁם לְכָאן,
וּתְנוּעָתָהּ אִתָּנוּ לֹא תִּוָּאֶמֶת.
מָדוּעַ שֶׁעַכְשָׁו אֲנִי כֹּה מְעֻדְּכָן
הֵיכָן הִיא בְּדִיּוּק שָׁם מְמֻקֶּמֶת?

וּלְמָּה הִיא עַצְמָה
בְּעֵת לְלֹא אֵימָה
כְּאִלּוּ בְּרָצוֹן נִנּוֹחַ מִתְמוֹסֶסֶת?
רַק כַּאֲשֶׁר אֵימַת הַכְּאֵב אוֹתִי הוֹרֶסֶת,
אֲנִי יוֹדֵעַ עַל קִיּוּם נַפְשִׁי וּמְקוֹמָהּ.

1985

דוד סמוילוב

פַּנְטַזְיָה

Фантазия - болезнь причин и следствий,
Их раж, их беззаконный произвол.
И непоследовательность последствий.
Фантазия! Она начало зол!

Фантазия - свержение с престола,
Разъятье мировых кругов и сфер.
Ее для нас придумал Люцифер.
Фантазия - слепая ярость пола.

Ломание рогов и рык самца.
Крушение систем и крах теорий.
Она - недостоверность всех историй
До гибельной нелепости свинца.

В ней странно то, что голубых красот
Нам не рисует кисть воображенья.
А только хаос, только разрушенье.
Ее не сыщешь в устроенье сот,

В идиллии пчелиных медосборов,
В мелодиях аркадских пастушков...
Несчастлив тот, кто испытал, каков
Ее неукротимый норов.

Давид Самойлов

* * *

Ты не добра.
Ко мне добра.
Ты не жестока.
Ты со мной жестока.

דִּמְיוֹן - פְּרָאוּת, שְׁבִירַת חוּקִים הוּא - נֶגַע,
הוּא – חֹלִי שֶׁל סְבוֹת וְתוֹצָאוֹת,
הוּא הַתְחָלַת כָּל רַע וְכָל פֶּגַע,
הוּא – חֹסֶר-עִקְבִיוּת תּוֹלְדוֹת!

דִּמְיוֹן הוּא הֶדָחָה מִכֵּס מֶגְמֶרֶת,
כָּל סְפֵרָה, כָּל סִיבּוּב דִּמְיוֹן מֵפֵר.
אוֹתוֹ הִמְצִיא לָנוּ שֵׁד לוּצִיפֵר.
דִּמְיוֹן - חֵמַת הַמִּין עִוֶּרֶת.

שְׁבִירַת קַרְנַיִם, שְׁאָגַת זָכָר.
קְרִיסַת מַעֲרָכוֹת, כִּשְׁלוֹן תֵּיאוֹרְיוֹת.
הוּא – בְּלְתִי-הֵימָנוּת שֶׁל כָּל הִסְטוֹרְיוֹת
עַד רִיב שְׁטוּתִי שֶׁבְּבַדּוּר נִגְמָר.

אַךְ מְשֻׁנָּה: אֵין יֹפִי בּוֹ מַמָּשׁ.
רַק כָּאוֹס, כְּלָיוֹן מֻחְלָט וְאֶרֶס.
הַהַשְׁרָאָה רַק מְצַיֶּרֶת הֶרֶס,
שֶׁלֹּא תִּמְצָא בְּסֶדֶר חַלַּת-דְּבַשׁ

וּבְאִידִילִיַת אַרְקָאדְיָה, בְּקֶסֶם
שֶׁל נְעִימוֹת רוֹעֶה הַצֹּאן נֶחְמָד...
מִסְכֵּן מִי שֶׁנִּסָּה פַּעַם אֶחָד
סַם הַדִּמְיוֹן נָתוּל הַרֶסֶן.

1985

דוד סמוילוב

אֵין בָּךְ טוּב-לֵב

אֵין בָּךְ טוּב-לֵב,
אֲבָל כְּלַפַּי – טוֹבָה.
לֹא אַכְזָרִית לְכָלָל,
וְרַק כְּלַפַּי עֲדַיִן.

Хоть ты из моего ребра,
Но требуешь
За око
Око.

Я очи отдал.
Новая заря
Прольется на меня,
Как неживая,
Тогда найду себе поводыря.
И побредем мы,
Песни распевая.

1985

Давид Самойлов

* * *

Я написал стихи о нелюбви.
И ты меня немедля разлюбила.
Неужто есть в стихах такая сила,
Что разгоняет в море корабли?

Неужто без руля и без ветрил
Мы будем врозь блуждать по морю ночью?
Не верь тому, что я наговорил,
И я тебе иное напророчу.

1985

Давид Самойлов

Финал

לַמְרוֹת שֶׁמִּצַּלְעִי אַתְּ חֲטוּבָה,
אַתְּ תַּחַת עַיִן
דּוֹרֶשֶׁת
עַיִן.

נָתַתִּי לָךְ עֵינַי.
כְּשֶׁהַזְּרִיחָה
שׁוּב תִּשְׁפֹּךְ עָלַי
וְלֹא אַגְדִּירָהּ,
אָמְצָא הַנְחֵה לְדָרֶךְ אֲרֻכָּה,
אֲזַי נֵלֵךְ לְאַט
וְשִׁיר נָשִׁירָה.

1985

דוד סמוילוב

עַל הֶעְדֵּר הָאַהֲבָה כָּתַבְתִּי סְתָם

עַל הֶעְדֵּר הָאַהֲבָה כָּתַבְתִּי סְתָם.
אַהֲבָתֵךְ עָלַי פָּסְקָה. הוֹ, אֵיזֶה פֶּלֶא!
הֲאִם כָּזֶה יֵשׁ כֹּחַ לַשִּׁירִים הָאֵלֶּה,
שֶׁיְּפַזֵּר סְפִינוֹת רַבּוֹת עַל-פְּנֵי הַיָּם?

וְהַאֻמָּם נִגְזַר עָלֵינוּ בְּנִפְרָד
לְתָעוֹת בְּיָם סוֹעֵר לְאוֹר יָרֵחַ?
אַל תַּאֲמִינִי לְמִלִּים כְּתוּבוֹת בְּיָד,
מִיָּד דְּבָרִים שׁוֹנִים לְגַמְרֵי אֲנַבֵּא לָךְ.

1985

דוד סמוילוב

הַפִּינָלֶה

Любить, терзать, впадать в отчаянье.
Страдать от признака бесчестья
И принимать за окончание
Начала тайное предвестье.

Утратить волю, падать, каяться,
Решаться на самоубийство,
Играть ва-банк, как полагается
При одаренности артиста.

Но, перекраивая наново
Все театральные каноны,
Вдруг дать перед финалом занавес
И пасть в объятья Дездемоны.

1985

Давид Самойлов

За городом

Тот запах вымытых волос,
Благоуханье свежей кожи!
И поцелуй в глаза, от слез
Соленые, и в губы тоже.

И кучевые облака,
Курчавящиеся над чащей.
И спящая твоя рука,
И спящий лоб, и локон спящий.

Повремени, певец разлук!
Мы скоро разойдемся сами.
Не разнимай сплетенных рук.
Не разлучай уста с устами.

לְשִׁנּאֹ בְּאַהֲבָה בּוֹעֶרֶת,
מֵהַבּוּשָׁה בְּדוּיָה לְדָמַע,
וְעַל בְּשׂוֹרַת תְּחִלָּה נִסְתֶּרֶת
לָחֲשׁוֹב שֶׁזֶּהוּ סוֹף, לִגְוֹעַ...

לְהִתְחָרֵט, לִזְכֹּר מִטְפַּחַת,
לְהִתְאַבְּדוּת מִתְגַּעֲגֵעַ
הִמּוֹר עַל כָּל קֶפֶּה לָקַחַת,
כְּמוֹ כָּל שַׁחְקָן מֻכְשָׁר יוֹדֵעַ.

אַךְ כְּשֶׁתַּגִּיעַ לְסוֹף קָטַע,
כָּל תַּקָּנוֹן בָּמָה לִזְנֹחַ
וּלְהוֹרִיד מָסָךְ לְפֶתַע,
לְחֵיק דֶּזְדֶּמוֹנָה לִצְנֹחַ.

1985

דוד סמוילוב

בְּחוּץ לָעִיר

רֵיחוֹ שֶׁל שֵׂעָרֵךְ יָפֶה,
עוֹר רַעֲנָן מָלֵא נִיחוֹחַ,
וּנְשִׁיקָה לְעַיִן, לְפֶה
מֵהַדְּמָעוֹת שִׂמְחָה מָלוּחַ.

וְעֲנָנִים מְתֻלְתָּלִים
מֵעַל לְסָבַךְ עֵצֵי הַחֹרֶשׁ,
וּשְׁנַת מִצְחֵךְ, שְׁנַת תַּלְתַּלִּים,
יָדֵךְ שָׁבָה נָגְעָתִי חֹרֶשׁ.

פַּיְטָן פְּרֵדוֹת! כְּבָר בְּמְהֵרָה
אָנַחְנוּ נִפָּרֵד. בֵּינָתַיִם
שְׁלוֹב יָדַיִם אַל תִּפְרַע,
וְאַל תַּפְרִיד בֵּין הַשְּׂפָתַיִם.